

**LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO
KANCELIARIJA**

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2022-10-

Nr. (8D-3428)-2D

į 2022-10-20

Nr. (1.9Mr) 2T-1472

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO

Susipažinę su Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo Nr. I-464 vienuoliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir 52 straipsnio pakeitimo bei įstatymo papildymo 53 straipsniu įstatymo projektu (toliau – Įstatymo projektas), teikiame nuomonę:

1. Sutiktina, kad dabartinis Lietuvos Respublikos kandidatų į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėjus ir generalinius advokatus bei Europos Žmogaus Teisių Teismo teisėjus atrankos (toliau – kandidatų atranka) teisinis reguliavimas nėra tikslus ir turi būti tobulintinas. Pagal dabar galiojantį teisinį reguliavimą ir susiklosčiusią praktiką kandidatų atranka vykdavo joje dalyvaujant visoms trims aukščiausios valstybės valdžios institucijoms, t. y. Respublikos Prezidentui, Vyriausybei ir Seimui, nes Respublikos Prezidentui nepritarus Vyriausybės siūlomas kandidatas net nebūdavo derinamas su Seimu. Dabartinis Įstatymo projektas iš esmės palieka tokią pat tvarką. Vis dėlto, iš Įstatymo projekto 3 straipsniu pildomo Vyriausybės įstatymo 53 straipsnio 3 dalies formuluotės nėra aišku, ar Ministras Pirmininkas teikia Vyriausybei projektą dėl siūlomo konkretaus kandidato ar dėl konkrečių kandidatų, t. y. ar Vyriausybė gali nutarimu siūlyti Respublikos Prezidentui pasirinkti, kuriam iš jos siūlomų kandidatų pritarti, ar Respublikos Prezidentas gali priimti sprendimą tik dėl konkretaus kandidato į konkrečią vietą. Taip pat nėra aišku, ar tuo atveju, kai Respublikos Prezidentui teikiamas kandidatų į Europos Žmogaus Teisių Teismo teisėjus sąrašas (turi būti pateikiami trys kandidatai), Respublikos Prezidentas turi priimti sprendimą – pritarti ar nepritarti visam sąrašui ar gali pritarti tik keliems iš siūlomų kandidatų, taip įpareigodamas Vyriausybę pateikti kitus kandidatus. Pažymėtina, kad Respublikos Prezidentas vertina, ar Vyriausybės pateikta kandidatūra atitinka tokio rango pareigūnui keliamus reikalavimus ir gali tinkamai atstovauti Lietuvos Respublikai (nepaisant to, kad paskirti teisėjai, kaip ir generalinis advokatas, veikia nepriklausomai ir nešališkai, tokių pareigūnų skyrimas yra valstybės narės teisinės kultūros atspindys), todėl Respublikos Prezidento dalyvavimas šių kandidatų atrankoje yra svarbi jo funkcijų, susijusių su užsienio politikos vykdymu, dalis.

2. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad tobulinamu teisiniu reguliavimu siekiama išvengti kandidatų atrankos ir siūlymo mechanizmo dubliavimosi kandidatus atrenkančių bei atrinktų kandidatų siūlyme dalyvaujančių institucijų kontekste, mat pagal iki šiol galiojusią praktiką atranką vykdžiusios komisijos būdavo sudaromos ir iš valdžios institucijų atstovų. Pagal siūlomą teisinį reguliavimą atrankos komisiją sudarytų aukščiausiųjų teismų, Teisėjų tarybos, advokatūros ir Lietuvos teisininkų draugijos atstovai. Atrankos komisijos sudėtyje dalyvautų tik

vienas nepriklausomas ekspertas – Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigos (nacionalinės žmogaus teisių institucijos) atstovas. Nors siūlomu teisiniu reguliavimu yra atsisakoma valdžios institucijų atstovų dalyvavimo atrankos procese, tačiau atrankos komisijos daugumą sudaro tik pareigas einantys aukščiausiųjų teismų teisėjai, o šių teismų teisėjai dažniausiai ir yra pretendentai dalyvauti atrankose (pažymėtina, kad į pareigas siūlomi kandidatai turėtų būti ne tik aukščiausių teisinę kvalifikaciją ir įvairialypę profesinį patirtį turintys asmenys, bet taip pat turintys reikalingus kalbinius įgūdžius, gebėjimą dirbti komandoje tarptautinėje aplinkoje, taip pat kurių nepriklausomumas, nešališkumas, teisingumas ir principingumas nekelia abejonių). Siūloma atrankos komisijos sudėtis gali kelti interesų konfliktą tarp atranką vykdančių ir atrankoje dalyvaujančių asmenų, taip pat patvirtinti teismų sistemos uždarumą. Būtent dėl to, siūlytume į atrankos komisiją įtraukti visuomenės atstovus (atkreipiame dėmesį į tai, kad Lietuvos teisininkų draugija nėra tinkamas visuomenės atstovavimo pavyzdys), pvz., galima būtų atsižvelgti į Pretendentų į teisėjus atrankos komisijos sudėties ypatumus, ir taip pat įtraukti bent kelis mokslo institucijų atstovus (komisijoje galėtų dalyvauti ne tik teisininkai, bet ir pvz., kalbininkai ir pan.). Pažymėtina, kad mokslo institucijos gali komisijos veikloje siūlyti dalyvauti ir jau pareigas neįnantiems, tačiau didelį indelį teisės kūrimo ir aiškinime palikusiems asmenims, turintiems ir darbo patirties atitinkamose institucijose, kas neabejotinai sustiprintų kandidatų atranką.

3. Įstatymo projekte nurodoma, kad atrankos komisija informuoja teisingumo ministrą apie Vyriausybės nustatytus kriterijus atitinkančius kandidatus. Teisingumo ministrui šį kandidatų sąrašą perdavus Ministrui Pirmininkui, šis, įvertinęs kandidatūras, nutarimo dėl konkrečių kandidatų siūlymo projektą teikia Vyriausybei. Iš siūlomo teisinio reguliavimo nėra aišku 1) kokia yra atrankos komisijos išvados teisinė galia, ar ji yra tik rekomendacinio pobūdžio ar saisto Ministrą Pirmininką; 2) kokiais kriterijais remiantis Ministras Pirmininkas pasirenka Vyriausybei siūlytinus kandidatus. Siūlytume papildyti atitinkamas įstatymo nuostatas, užkertant kelią galimiems atrankos proceso nesklandumams ateityje.

Respublikos Prezidento vyriausias patarėjas

Andrius Kabišaitis

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarija* 188609016, S. Daukanto a. 3, 01122 Vilnius, 01122 Vilnius, Lietuva
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl įstatymo projekto
Dokumento registracijos data ir numeris	2022-10-27 Nr. (8D-3428)-2D-4133
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2022-10-27 Nr. 1T-1492
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Kabišaitis Andrius, Respublikos Prezidento vyriausiasis patarėjas
Sertifikatas išduotas	ANDRIUS KABIŠAITIS, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-10-27 13:11:01 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2022-10-27 15:12:13 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2022-06-07 13:58:31 – 2025-06-06 13:58:31
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarija, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarija, į.k.188609016 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-05-18 15:53:35 iki 2025-05-17 15:53:35 "Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, į.k.188604955 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-09-21 15:31:19 iki 2025-09-20 15:31:19
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DocLogix v12.8.7.0
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2022-10-27 15:13:00)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2022-10-27 15:13:00 Dokumentų valdymo sistema Avilys